

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 330.341.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.72-4>**Ваганова Л.В.**

кандидатка економічних наук, доцентка,
доцентка кафедри публічного управління та адміністрування
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Мантур-Чубата О.С.

кандидатка економічних наук,
доцентка кафедри HR-інжинірингу у бізнес-економіці
Хмельницький національний університет

Vahanova Lyudmila

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Public Administration and Administration
Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

Mantur-Chubata Olena

Candidate of Sciences (Economics),
Associate Professor at the Department of
HR Engineering in Business Economics
Khmelnytskyi National University

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ БІЗНЕС-СТАРТАПІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ваганова Л.В., Мантур-Чубата О.С. Інноваційна активність бізнес-стартапів: сучасний стан та перспективи для повоєнної відбудови економіки України. У статті досліджені суб'єкти екосистеми стартапів та їхні провідні функції, виокремлено найновіші світові стартапи та найуспішніші вітчизняні стартапи у довоєнний період. З'ясовано, що для розбудови національної системи «сталий розвиток – безпека» ядром повинна виступати інноваційна безпека із підтримуючим ефектом якісного соціально-економічного розвитку національної безпеки. Виділено основні завдання з управління інноваційним компонентом у контексті сталого розвитку та українського повоєнного відновлення. Акцентовано увагу на тому, що системна інноваційна політика, незалежно від типів інновацій, повинна відповідати цілям сталого розвитку. В роботі представлено співвідношення зростання інноваційної активності українських стартапів у відповідності до цілей сталого розвитку держави.

Ключові слова: екосистема стартапів, інноваційні розробки, сталий розвиток, безпека, цілі сталого розвитку.

Vahanova Lyudmila, Mantur-Chubata Olena. Innovative activity of business-startups: the current state and prospects for the post-war reconstruction of the Ukrainian economy. In the post-war period, the Ukrainian authorities should understand the importance of business development, its role and place in the transformation of the economy and the development of local economic development. The article studies the subjects of the startup ecosystem (startup companies, service companies, state and local authorities, investors, competence centers, expert environment, change agents, infrastructure companies, stock exchanges and brokerage companies) and their leading functions. The article identifies the newest global startups and the most successful domestic startups in the pre-war period. Even during the war, Ukrainian startups (CareTech Human, Lab, Mindly Pleso therapy, MISU, Cardio.AI) continue to develop and are supported internationally. Today, at the level of our country, thanks to the institutional support of the Government, the foundation is being laid for creating a favorable environment for the development of startups, in particular for the development of small business: transfer of the Innovation Development Fund to the management sphere of the Ministry of Digital Transformation; grant funding and technology support needed to strengthen the country. It has been found that for the development of a national system of "sustainable development – security," the core should be innovative security with the supporting effect of high-quality socio-economic deve-

lopment of national security. The main tasks of managing the component in the context of sustainable development and post-war recovery are: 1) the use of new technologies, the digital economy and science in solving the problems of recovery; 2) the use of new technologies as a tool for creating new jobs and development opportunities; 3) strategic forecasting to ensure that technologies meet the needs and requirements in various industries; 4) strategic forecasting and evaluation activities. Emphasis is placed on the fact that systemic innovation policy, regardless of the types of innovations, must meet the goals of sustainable development. The paper presents the ratio of the growth of innovation activity of Ukrainian startups (product startups, MilitaryTech and cybersecurity, HealthTech and mental health, FoodTech and sustainable development, EdTech and educational projects, projects for the restoration of infrastructure and construction) to further assess their impact on the economic development of the region and the effectiveness of public management decisions by local authorities in terms of institutional support, in accordance with the Sustainable Development Goals, regions and society as a whole.

Key words: startup ecosystem, innovation, sustainability, security, sustainable development goals.

Постановка проблеми. В сучасних умовах, розвиток стартапів та малого підприємництва має стати домінуючим напрямом політики розвитку та відбудови економіки України. Це сприяє розв'язанню проблем економічного та соціального характеру. В післявоєнний період українська влада має розуміти важливість розвитку бізнесу, його роль та місце у трансформації економіки та розвитку місцевого економічного розвитку. Уже сьогодні стартапи та суб'єкти малого підприємництва зіштовхуються з численними викликами та проблемами. Військові дії, які розгортаються на території держави, мають вплив як на життя цивільних людей, так і на економіку країни загалом. Для відновлення функціонування держави як суб'єкта світової цивілізації, слід швидко приймати виважені рішення та структуровано відроджувати сфери життєздатності країни. Малий і середній бізнес є базисом для економіки України, створюючи 60% ВВП, забезпечуючи 79% робочих місць. Він є соціально-економічною основою, без якої не може розвиватися інноваційно-орієнтована економіка.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання характеристики й управління стартапами вивчається багатьма науковцями, серед яких найбільш відомі: Іванченко Н., Гнипко-Чернецька Л., Ковальова Ю., Сідлецька А., Подскребко О., Черняхівська О. та ін. Однак, дані науковці розглядали підходи до створення стартапів, особливості створення стартапів як об'єктів інвестиційної діяльності та визначали основні проблеми та перспективи розвитку стартапів. Проте ними не розглядалися стартапи як невід'ємна частина інноваційної політики держави у відповідності до її цілей сталого розвитку.

Постановка завдання дослідження. Метою статті полягає є дослідження інноваційної активності українських стартапів у відповідності до цілей сталого розвитку держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зупиняючись на малому підприємстві, слід відзначити, що воно швидко реагує на зміни навколишнього середовища. Зокрема, таку діяльність можна назвати мобільною внаслідок існування здатності адаптуватися під потреби ринку. В той же час малий бізнес фактично безперервно генерує ринку нові товари та послуги, які стають корисними у повсякденному житті. Зважаючи на розміри і характер виникнення, мале підприємство часто ототожнюють із стартапами. Спільним для них є проблема інвестиційних ресурсів на етапі становлення, що пов'язано із високим рівнем ризику. Стартапи є ефективним засобом збереження економіки

та її майбутнього розвитку шляхом, з однієї сторони, реалізації новітніх ідей, а з іншої – розвитку і життєдіяльності малого та середнього бізнесу. Інноваційні проекти, що створюють щодня сотні нових та революційних ідей, приносять значні прибутки (за умови їх успішної реалізації) та створюють тенденції розвитку бізнесу. Середовище стартапів формується під дією різноманітних чинників: ринкових, матеріально-технічних, економічних та соціально-культурних, які впливають на поведінку та функціонування наступних суб'єктів (рис. 1).

Враховуючи окремі успішні історії вітчизняних стартапів, слід зазначити, що екосистема стартапів України перебуває у стадії формування. Кількість «гравців», що належать до кожної із груп суб'єктів екосистеми, поки що невелика і їхня роль у підтримці вітчизняних стартапів та відповідно відновлення повоєнної економіки країни. Це змушує українські стартапи вже на початкових етапах існування шукати фінансову, експортну та інфраструктурну підтримку за кордоном. Майже в кожній країні формується осередки на базі бізнесу, наукових установ, закладів вищої освіти, активних громадських організацій, які активно розповсюджують свої інноваційні ідеї або продукти на ринок товарів і послуг. Стартап-середовище в різних країнах розвивається по-різному. Країною-рекордсменом стартап-активності є США. Решта країн, представлених в табл. 1, суттєво поступають США. Якщо з говорити про найсучасніші стартапи, то можна відслідкувати, що американські стартапи тут не лідирують, оскільки займають 20% від загальної кількості представлених стартапів. В той же час, Індія є країною із найвищою концентрацією новозапочаткованих стартапів так як 40% стартапів є індійськими.

Таблиця 1

Найновіші стартапи у світі

Назва стартапу	Позиція у світі	Оцінка стартапів, бали	Країна
Joule	11 271	19,680	США
Thameson	4 853	39,930	Індонезія
PicTiles	14 130	12,549	Індія
Xobin	5 635	37,722	Індія
Viva Juerga	24 325	520	Перу
Monexo	2 629	55,188	Індія
Poptin	351	38,495	Ізраїль

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Суб'єкти	Роль
Стартап-компанії на різних етапах життєвого циклу та потенційні учасники стартапів	Є основою стартап-екосистеми, ґрунтуються на інноваційних ідеях, шукають прибуткову бізнес-модель та способи її масштабування
Сервісні компанії: ІТ-сервіси, краудфандингові платформи, бази даних інформації про стартапи	Формують та надають стартапам різноманітні послуги для підтримки їх функціонування та ефективного використання наявних ресурсів, забезпечують обмін інформацією всередині екосистеми
Державні та місцеві органи влади	Забезпечують законодавчі основи існування стартап-екосистеми в межах юрисдикції, здійснюють цільову підтримку екосистеми та регульовальну функцію
Інвестори: приватні інвестори, бізнес-ангели, венчурний капітал, інвестиційні компанії та фонди, краудфандингові платформи	Забезпечують фінансування стартапів та фінансове забезпечення стартап-екосистеми
Центри компетентності: університети, дослідницькі інститути, високотехнологічні компанії, бізнес-акселератори	Розвивають компетентності учасників екосистеми, створюють умови для зародження ідей, їх тестування та втілення у стартап
Експертне середовище: професійні консультанти, технічні та бізнес-експерти, ментори, юристи, тренери	Надають консультаційні послуги та допомагають знайти відповідних експертів, інвесторів всередині екосистеми
Агенти змін: блогери, журналісти, відомі політики, бізнесмени, публічні особи, соціальні групи	Сприяють просуванню та популяризації ідей, стартапів, товарів та послуг, акселераторів тощо
Інфраструктурні компанії: бізнес-інкубатори, технопарки, інноваційні центри, наукові парки	Забезпечують організаційну підтримку стартапів на ранніх стадіях
Фондові біржі, брокерські компанії	Забезпечують вихід стартапів на первинне публічне розміщення акцій та перетворюють стартапи на публічні компанії

Рис. 1. Суб'єкти екосистеми стартапів та їхні провідні функції

Джерело: сформовано автором на основі [1]

Згідно сервісу «Startup Ranking» Україна посідає 43 місце з 250 стартапів, обганяючи Естонію, Литву, Латвію, Словенію, Словаччину й окремі нові індустріальні країни. 49% усіх стартапів зосереджені у Києві. Далі вони найбільш сконцентровані в Дніпрі – 16%, Львові – 9%, Харкові – 8%, Одесі – 6% [3, с. 110].

До хардварних стартапів належать 35 українських компаній, які розробили готовий продукт або його прототип. Серед розробок, що посіли перші місця, слід назвати такі, як RAWR, SolarGaps, Cardiomo, HeartIn Fit, CLAP,

EMwatch, Senstone, UBreez, Kray Technologies, Profeed. Інтернет-видання «Na chasi» спільно з експертами сформував перелік найуспішніших стартапів України (рис. 2) за період її незалежності і довоєнний період. Представлений перелік не в повній мірі підтверджує успішність вітчизняних стартапів як на ринку України, так і за кордоном. Такі компанії, як «Terrasoft», «Monobank», «GST», «Live Animations», «Grammarly», «Uklon», вже стали відомими та впізнаваними брендами, товарами та послугами яких користуються українські та закордонні споживачі.

Назва стартапу	Характеристика	Вихід на міжнародний ринок
Monobank (Дубілет Д., Гороховський О.)	Перший мобільний банк в Україні	В перспектив ринок банківських послуг Великобританії
Petcube (Нескін О., Клен А., Ажнюк Я.)	Електронний пристрій, що дає змогу користувачам бачити своїх домашніх улюбленців, розмовляти та гратися з ними за допомогою смартфона	США, Китай
Terrasoft (ІТ-продукт bpm'online) (Костерева К., Попов О.)	Управління бізнес-процесами та CRM в бізнесі	100+ країн світу
Collar (Синиця Ю.)	Тренувальний снаряд для собак PULLER, курточка для собак AiryVest та інші зоотовари	США, Іспанія, Польща, Китай
GST (Казавчинський Д.)	Найбільший виробник охоронних пломб в Україні й лідер українського ринку (змінити ринок пломб зі свинцевих на пластикові)	70+ країн світу
Live Animations (Тимошенко А., Лапчинський Д., Висоцький О.)	Виготовлення товарів з доповненою реальністю	США, Німеччина
DelFast (Тонкопій Д.)	Надає послуги доставки за 1 годину й розвиває ідею електричного транспорту в Україні	В перспектив ринок ЄС та США
Depositphotos (Сергєєв Д.)	Міжнародний фотобанк з українським корінням	192 країни світу
Grammarly (Шевченко О., Литвин М., Лідер Д.)	Сервіс редагування англомовних текстів	США, Канада
Uklon (Дятленко В.)	Служба виклику авто за вимогою через Інтернет	
Axdraft (Заремба Ю.)	Сервіс автоматизації документів	
PatentBot (Владімірова Н.)	Сервіс для реєстрації торгової марки	США, ЄС
Ugears (Охрименко Д., Шостак Г.)	Механічні 3D-пазли з високоякісної фанери	ЄС
Кабанчик (Кірігетов Р., Юр'єв О.)	Онлайн-сервіс пошуку фахівців для вирішення побутових та бізнес-завдань	
Crafta.ua (Проект групи компаній «EVO»)	Онлайн-платформа для купівлі та продажу авторських виробів і колекційних товарів	
Вчасно (Проект групи компаній «EVO»)	Онлайн-сервіс для електронного документообігу. Призначений для обміну, підписання та зберігання будь-яких важливих документів, зокрема угод, актів виконаних робіт, рахунків.	

(Закінчення рис. 2)

Назва стартапу	Характеристика	Вихід на міжнародний ринок
BIOsens (Карпюк А.)	Мобільний пристрій для швидкої діагностики наявності в агропродукції мікотоксинів (речовини, що виробляються пліснявими грибами)	Грант на \$100 000 на міжнародній виставці «Ехро 2020» у Дубаї
Hushme (Нестеренко О.)	Гарнітура, яка робить розмови по телефону нечутними для довколишніх	Японія, вихід на азійські ринки
Lametric (Білоус Н., Бариський Д.)	Універсальний годинник, який, окрім часу, демонструє іншу корисну інформацію з Інтернету	США, ЄС
FORCEemotion (Воронкова Л.)	Розумний браслет, що відстежує фізичний стан людини	Планується вихід на ЄС

Рис. 2. Найуспішніші стартапи в Україні (довосенний період)

Джерело: сформовано автором на основі [4–7]

Однак, функціонування бізнесу, зокрема і малого бізнесу, в Україні з початком повномасштабного вторгнення російської федерації стало під загрозою. В березні 2022 року за підрахунками Мінекономіки встановлено падіння ВВП на рівні 47-50%. Зростання витрат на оборону, гуманітарну допомогу та підтримку бізнесу призвело до збільшення видатків держбюджету майже вдвічі. Прогнози аналітиків щодо повного відновлення економіки не надто втішні. За різними підрахунками міжнародних організацій, на це нам знадобиться мінімум 10 років (за умови остаточного припинення вогню). За результатами дослідження Polish-Ukrainian Startup Bridge, більшість українських стартапів (64%) працюють глобально, 13% респондентів націлені виключно на закордонні ринки [8].

Навіть під час війни українські стартапи продовжують розвиватися та підтримуються на міжнародному рівні. Так, у березні корпорація Google повідомила про формування Google for Startups Ukraine Support Fund – Фонду підтримки Google для стартапів в Україні в розмірі 5 мільйонів доларів США для виділення протягом 2022 року грошових грантів без участі в капіталі. Наразі вже обрано 17 вітчизняних стартапів, кожен з яких одержав грант до 100 тис доларів у бездольовому фінансуванні, а також програму менторської підтримки від Google, продуктову підтримку та кредити в Google Cloud [9]. Серед наведених стартапів існують декілька з медичної сфери:

1) CareTech Human: автоматизоване рішення plug-and-play для щоденних перевірок стану здоров'я та раннього виявлення захворювань;

2) Lab24: маркетплейс цифрових медичних лабораторій, що згуртовує клієнтів до доступних послуг;

3) Mindly: платформа з надання психологічної допомоги онлайн, яка надає допомогу пацієнтам та автоматизацію клінічного адміністрування на основі штучного інтелекту;

4) Pleso therapy: платформа психічної допомоги, яка ефективно поєднує пацієнтів із психологами.

Ще одна цікава подія для українських стартапів відбудеться в Парижі з 15 до 18 червня 2022 р., в якій Україна бере участь вперше VivaTech. Це щорічна конференція, що є місцем зустрічі бізнесменів, лідерів галузей, стартаперів, а також платформа для демонстрації інноваційних розробок та доповідей професіоналів сфери бізнесу та ІТ [1]. Конкурсна комісія визначила 14 стартапів, що будуть представлені українською делегацією на VivaTech 2022, серед яких два з медичної сфери: 1) MISU: система моніторингу здоров'я та смарт-пристрій, який аналізує стан організму та за допомогою алгоритмів будує прогноз до настання критичної ситуації у людини; 2) Cardio.AI: системне рішення для 5-денного віддаленого моніторингу серця за допомогою одноразового пристрою, що забезпечує корпоративне кардіологічне обстеження.

Сьогодні на рівні нашої країни, завдяки інституційній підтримці Уряду, закладається фундамент для створення сприятливого середовища для розвитку стартапів, зокрема і для розвитку малого підприємництва. Сьогодні Україна, завдяки роботі Фонду розвитку інновацій, що у грудні 2022 року перейшло у сферу управління Міністерства цифрової трансформації, має можливість реалізувати інноваційні ідеї, які збережуть тисячі життів і допоможуть ефективно усувати ворога. Такий досвід військових інновацій важливий не лише для України, а й для усієї світової спільноти. За словами Федорова М., Міністра цифрової трансформації, українські miltech-розробки, ІТ-продукти ефективно працюватимуть в нашій країні, а згодом стануть успішним продуктом для експорту». Прем'єр-Міністр України Денис Шмагаль наголосив, що грантове фінансування та підтримку тепер зможуть отримати розробники дронів та інших технологій, необхідних для посилення країни.

Питання післявоєнного відновлення тісно пов'язані із забезпеченням безпеки та сталого розвитку. «Жодна держава не досягне сталого розвитку без миру та відчуття безпеки», – наголосив Президент України Володимир Зеленський у ході участі у Діалозі лідерів на Саміті ООН з питань Цілей сталого розвитку у рамках 74-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку (США). У доповіді ООН зустрічається теза, що «немає безпеки без розвитку, як і розвитку без безпеки» [10].

Для розбудови національної системи «сталий розвиток – безпека» у повоєнний період варто розглядати інноваційну політику як сукупність інструментів управління цілеспрямованим впровадженням інновацій, що сприятимуть сталому розвитку. Необхідність аналізу інноваційного виміру національної системи «сталий розвиток – безпека» обумовлюється тим, що звуження національної безпеки до військово-політичного аспекту в прив'язці до національних інтересів у сфері безпеки та оборони є в сучасних умовах помилковим підходом. У цьому контексті інноваційна безпека може бути тим компонентом, що пов'яже напрями досліджень в інтересах забезпечення як національної безпеки, так і її якісного соціально-економічного розвитку.

Узагальнення висновків окремих міжнародних резолюцій надає можливість підтвердити розуміння ролі інновацій для сталого розвитку у межах публічної політики. Аналіз зазначених позицій, зокрема Резолюції Парламентської асамблеї ОБСЄ «Стратегічне прогнозування в галузі науки, техніки й інновацій в інтересах сталого розвитку», надає можливість виділити основні завдання з управління інноваційним компонентом у контексті сталого розвитку та повоєнного відновлення:

- використання нових технологій, цифрової економіки і науки у вирішенні проблем відновлення;
- використання нових технологій як інструменту створення нових робочих місць та можливостей розвитку, що збільшують попит на цифрові навички та знання, що, в свою чергу, формує необхідність оволодіння цифровими навичками та знаннями для того, щоб суспільства могли адаптуватися та одержувати вигоду від технологічних змін;
- стратегічне прогнозування для забезпечення відповідності технологій запитам і потребам у різних галузях;
- заходи зі стратегічного прогнозування та оцінювання мають допомагати директивним органам і заці-

кавленим сторонам у здійсненні Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 р. завдяки виявленню труднощів і можливостей, які можуть бути розглянуті зі стратегічного погляду, і що тенденції в галузі розвитку інновацій слід аналізувати з урахуванням більш широких соціально-економічних умов.

Окреслимо актуальність системної інноваційної політики, яка полягає в розробці та імплементації системи перспективних напрямів розвитку науки та інновацій, орієнтованої на досягнення Цілей сталого розвитку за деталізацією за технологіями або вимірами сталого розвитку (табл. 2).

Важливість використання зображеного в табл. 2 підходу в сучасних умовах для України обумовлено тим, що сучасні підходи до побудови різних політик розвитку є спробою оперативного, ручного управління без задалегідь заданої траєкторії та без чіткої моделі. Є низка точкових стратегій, фактично не пов'язаних між собою та із остаточним результатом – підвищенням рівня життя громадян та сталим розвитком країни.

В умовах військових дій та обмежених ресурсів необхідно ранжувати вказані у табл. 4 інновації за пріоритетністю. Це завдання пропонується вирішити шляхом концептуалізації зв'язку між сталим розвитком та безпекою, за результатами чого можна визначити найбільш проблемні складові (поточні, очікувані) національної системи «сталий розвиток – безпека», використовуючи оцінювання поточного стану та прогнозування.

При ранжуванні інновацій за пріоритетністю також слід звертати увагу на фактичний стан активності вітчизняних стартапів (табл. 3) аби оцінити їх вплив на економічний розвиток регіону та ефективність прийняття державно-управлінських рішень місцевими органами влади у реалізації останніми інституційної підтримки у відповідності до Цілей сталого розвитку регіонів та суспільства загалом.

На нашу думку, перераховані напрями не обмежують різноманіття вітчизняної стартап-системи. Оскільки самовідданість та інноваційність людського потенціалу української нації є конкурентною перевагою при залученні інвестицій з закордонну та фундаментом для відновлення як економічного розвитку нашої країни так і якісних змін у соціальній сфері країни.

Таблиця 2

Типи інновацій та їх відповідність Цілям сталого розвитку

Складові виміру	ЦСП																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Групи технологій																	
Енергоефективні технології			+				+		+				+				
Технології «зеленої» енергії							+		+		+		+				
Ресурсоефективність та поводження з відходами			+							+		+	+			+	
Технології водокористування			+			+					+			+			
Виміри сталого розвитку																	
Людський			+	+													
Економічний									+	+	+	+	+				
Екологічний							+	+					+	+	+		
Соціальний	+	+	+	+	+												
Інституційний	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Джерело: сформовано автором на основі [11]

Таблиця 3

**Співвідношення зростання інноваційної активності українських стартапів
у відповідності до цілей сталого розвитку держави**

Стартап активність			Цілі сталого розвитку
Представник	Діяльність під час війни	Перспективи для повоєнної відбудови	
Продуктові стартапи			
AirSlate i Unstoppable Domains (базована в США з українськими засновниками), Preply	Характерна стійкість: до 4% із понад 250 стартапів у портфоліо найактивніших венчурних підприємств суттєво скоротили оборот, проте жоден не збанкрутував. Протягом січня-травня 2022 року IT-сектор України, згідно даних уряду, одержав від експорту орієнтовно \$3,2 млрд. Тобто на 27% більше в порівнянні із 2021 роком і складає майже половину сукупного обсягу експортних послуг країни.	Мають унікальну можливість в посиленні ролі на вітчизняному IT-ринку, де до початку війни переважали сервісні та аутсорсингові суб'єкти господарювання, оборонна сфера та кібербезпека, будівництво та інфраструктура, здоров'я та медицина, освітні проекти, аграрний сектор та зелені технології є тими галузями, в яких існує гостра потреба інновацій	2, 3, 4, 7
MilitaryTech та кібербезпека			
Culver Aviation, Delfast	Близько 30% від сукупності заявок на нову грантову програму від Українського фонду стартапів належать проектам в сфері military-tech. Це стартапи, які займаються виробництвом дронів, програмного забезпечення, продуктів у сфері кібербезпеки.	Використовуючи військові технології, існують можливості посилення нашої армії, тримати технологічний фронт, мінімізувати людські жертви серед військових; сприяти програмному забезпеченні для БПЛА у межах Армії дронів; одержувати для держави сильні позиції у галузі military-tech з шаленою мотивацією та неймовірним людським ресурсом.	9, 16, 17
HealthTech та ментальне здоров'я			
TacticMedAid, Better Me	Актуальними стали додатки (в тому числі і ментальне здоров'я), орієнтовані на надання першої медичної допомоги серед військових та цивільного населення	Актуальним стане ментальне здоров'я військового складу	3
FoodTech та сталий розвиток			
Big Data, AgTech, FoodTech, Startup Wise Guys, S.Lab, Effa	Виготовлення товарів із екологічних матеріалів, які можуть повністю розкладається протягом 30 днів (S.Lab). Випуск одноразових екологічно чистих продуктів для щоденного використання (Effa)	Матимуть попит технології для потреб аграрного господарства, такі як «зелені» стартапи, цілеспрямовані на екологічність та збереження клімату.	2, 6, 7, 9, 12
EdTech та освітні проекти			
Preply	Актуальність платформ, в тому числі і безкоштовних, із вивчення іноземних мов. У липні 2022 український стартап Preply залучив раунд серії С у розмірі \$50 млн, накопичивши близько \$100 млн інвестицій від дати створення. З освітнього стартапу Preply видозмінилася на глобальну EdTech платформу, яка акумулює у світі спільноту з вивчення мов.	Будуть перспективними, враховуючи невизначеність із навчальним процесом для школярів та високий попит на одержання нових кваліфікацій серед дорослих.	1, 4, 5, 10
Проекти з відновлення інфраструктури та будівництва			
Стартап відсутній	Завдячуючи державам-партнерам формуються архітектурні проекти відбудови українських міст, важливих соціальних та комунальних об'єктів, побудови нових технологічних парків.	Будуть актуальними новітні технології з будівництва.	8, 9, 10, 11, 12

Джерело: сформовано автором на основі [12]

Висновки. Завдяки проведеному дослідженню визначено, що українські стартапи, завдяки інституційній підтримці Уряду України, продовжують розвиватися і підтримуватися на міжнародному рівні. Інноваційна політика як сукупність інструментів управління цілеспрямованим впровадженням інновацій, що сприяє сталому розвитку, є фундаментом

для розбудови «сталий розвиток – безпека». Співвідношення зростання інноваційної активності українських стартапів у відповідності до цілей сталого розвитку держави сприятиме оцінюванню їх впливу на економічний розвиток регіону та ефективності прийняття державно-управлінських рішень на рівні регіонів та суспільства загалом.

Список використаних джерел:

1. 14 стартапів, які представлять Україну на VivaTech 2022. URL: <https://www.imena.ua/blog/ukraine-in-vivatech-2022> (дата звернення: 29.03.2023).
2. Хромова Д., Антоненко К. Сучасні світові тенденції розвитку стартапів на світовій арені. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 19 (ч. 3). С. 123–127.
3. Жалдак Г. Проблеми та перспективи розвитку стартапів в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. С. 109–113.
4. Бліц: Які стартапи з України стали найзнаковішими станом на 2018 рік. URL: <https://nachasi.com/2018/12/04/startups-which-inspire-us> (дата звернення: 11.04.2023).
5. Стартапи в Україні: як здолати «долину смерті». URL: https://dt.ua/macrolevel/startapi-v-ukrayiniyak-zdolati-dolinu-smerti-326705_.html (дата звернення: 02.03.2023).
6. Український стартап BIOsens, який дає змогу виявити мікотоксини у продукції, отримав грант на \$100 000 на міжнародній виставці Expo-2020 у Дубаї. 2019. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubrictechnology/2838504-ukrainskij-startap-vigrav-100-000-na-vistavci-u-dubai.html> (дата звернення: 02.04.2023).
7. Яремчук О., Розводовський В. Стартап в Україні: від ідеї до пошуку інвестора. URL: <https://femida.ua/advice/startap-v-ukrayini-vid-ideyi-doposhuku-investora> (дата звернення: 22.03.2023).
8. Як українські стартапи працюють в умовах війни. URL: <https://nakipelo.ua/ru/yak-ukrainsky-startapi-pracyuyut-v-umovah-viyni> (дата звернення: 24.03.2023).
9. До 100 тисяч доларів кожному: Google видав перші гранти для 17 українських стартапів. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/05/31/687658/> (дата звернення: 31.03.2023).
10. Ситник Н.І. Екосистема стартапів як складова інноваційної політики. 2017. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekosistema-startapiv-yak-skladova-innovatsiynoi-ekosistemi/viewer> (дата звернення: 12.04.2023).
11. Cordova M.F., Celone A. (2019) SDGs and Innovation in the Business Context Literature Review. *Sustainability*, no. 11.
12. Які п'ять напрямків для стартапів будуть затребувані в Україні після війни URL: <https://dia.dp.gov.ua/yaki-pyat-napryamkiv-dlya-startapiv-budut-zatrebuvani-v-ukra%D1%97ni-pislya-vijni/> (дата звернення: 21.03.2023).

References:

1. 14 startapiv, yaki predstavlyat' Ukrayinu na VivaTech 2022 [Startups that will represent Ukraine at VivaTech 2022]. Available at: <https://www.imena.ua/blog/ukraine-in-vivatech-2022/> (accessed March 29, 2023).
2. Khromova D., Antonenko E. (2018) Suchasni svitovi tendentsii rozvytku startapiv na svitovii areni [Current world trends in the development of startups on the world stage]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, no. 19 (3), pp. 123–127.
3. Zhaldak H. (2019) Problemy ta perspektyvy rozvytku startapiv v Ukraini [Problems and prospects for development of startup in Ukraine]. *Infrastruktura rynku*, no. 32, pp. 109–113.
4. Blits: Yaki startapy z Ukrainy staly naiznakovishymy stanom na 2018 rik [Blitz: Which startups from Ukraine have become the most iconic of 2018]. Available at: <https://nachasi.com/2018/12/04/startups-which-inspire-us> (accessed April 04, 2023).
5. Startapy v Ukrayini: yak zdolaty "dolynu smerti" 2022 [Startups in Ukraine: how to overcome the "valley of death"]. Available at: https://dt.ua/macrolevel/startapi-v-ukrayiniyak-zdolati-dolinu-smerti326705_.html (accessed March 02, 2023).
6. Ukrainskyi startap BIOsens, yakyi daie zmohu vyavyty mikotoksyny u produktsii, otrymav hrant na \$100 000 na mizhnarodnii vystavtsi Expo 2020 u Dubai [Ukrainian startup BIOsens, which can detect mycotoxins in products, received a grant of \$ 100,000 at the International Expo 2020 in Dubai] (2019). Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubrictechnology/2838504-ukrainskij-startap-vigrav-100-000na-vistavci-u-dubai.html> (accessed April 02, 2019).
7. Iaremchuk O., Rozvodovskiy V. (2018) Startap v Ukraini: vid idei do poshuku investora [Startup in Ukraine: from idea to search for investor]. Available at: <https://femida.ua/advice/startap-v-ukrayini-vid-ideyi-doposhuku-investora> (accessed March 22, 2023).
8. Yak ukrayins'ki startapy pratsuyut' v umovah viyny [How Ukrainian startups work in wartime]. Available at: <https://nakipelo.ua/ru/yak-ukrainsky-startapi-pracyuyut-v-umovah-viyni> (accessed March 24, 2023).
9. Do 100 tysyach dolariv kozhnomu: Google vydav pershi hranty dlya 17 ukrayins'kykh startapiv [Up to 100,000 dollars each: Google issued the first grants to 17 Ukrainian startups]. Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/05/31/687658/> (accessed March 31, 2023).
10. Sytnyk N.I. (2017) Ekosystema startapiv yak skladova innovatsiynoi polityky [The ecosystem of startups as a component of innovation policy]. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekosistema-startapiv-yak-skladova-innovatsiynoi-ekosistemi/viewer> (accessed April 12, 2023).
11. Cordova M.F., Celone A. (2019) SDGs and Innovation in the Business Context Literature Review. *Sustainability*, no. 11.
12. Yaki p'yat' napryamkiv dlya startapiv budut' zatrebuvani v Ukrayini pislya viyny [What five directions for startups will be in demand in Ukraine after the war]. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekosistema-startapiv-yak-skladova-innovatsiynoi-ekosistemi/viewer> (accessed March 21, 2023).